

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горювіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надєсанім“ по 10 кр.
від стрічки.

Що пишуть газети.

„Богоспасаемая старорусская партія“ після спостережень *Православной Буковини* (ч. 10), „посѣдѣвши вѣроятнo отъ старости, даже рта не открываетъ, дремлетъ, если не сладко спитъ.“ Із тої причини та газета гірко нарікає. Нема, каже, кому розбудити партію. Дідицький, Шараневич, Антоневич, Добрянський, Марков — то не провідники москвофільської партії, їх *Пр. Бук.* не визнає. Впрочім не вони винні, що їх партія розпадає ся, лише самі члени партії, котрі не думають о „благоустройстві“ своїм.

Що москвофільська фракція в Галичині і на Буковині розпадає ся, се — як бачимо — признають уже самі москвофіли, а ми їм з щирого серця бажаємо, аби як найскорше зникли з лиця землі... Торік після докладних обчислень нарахували ми на Буковині 46 москвофілів, а що се в більшій часті самі старші люди, котрих молодіж не підтримує, то їм не допоможе ніяке „благоустройство“, они як тепер „сладко снять“, так будуть снити до скончання свого віка, не відкривши рота.

Тепер же ще лиш редактори двох москвофільських тутешніх газет відкривають що тижня або два рази в місяць рот,

щоби по словам Пушкіна показати, як кожний з них

— все также сухъ и скученъ,

И грубъ и глупъ и завистью размученъ,

Все тискаетъ въ свой непотребный листъ,

И старый вздоръ и вздорную новинку.

Нічим иньшим, тільки глупостю і „старымъ вздоромъ“ єсть відповідь *Православной Буковини* на уступ про москвофілів в нашій „Політиці реальній“. Каже, що то „бездонна глупость и нахальство“ говорити, що москвофіли здержують поступ руского народа.

„Коли в нас є який поступ, то се заслуга москвофілів. На поли позитивної, реальної праці москвофільській „Курилка журналистъ“ україноманів не находить. Як може Україна завидувати австрійській Русі, коли ту така біда, що люди втікають до Бразилії? (Ніби з України не втікають тисячами за Урал в Амурський край). Самостійність руского народу — то видумка „правительственного фільольога“ Мікльошича. „Реалізмъ українофільської політики заключається въ егоистическихъ еребролюбивыхъ стремленияхъ, оружіемъ єя ложь и клевета, а средствомъ народная и отечественная измѣна“...

Се все „старый вздоръ и вздорная новинка“, котра євдичить лиш о тім, що москвофільська фракція вже здавна „дрем-

летъ и сладко снитъ“, що у неї справді настало безголове, бо инакше бодай з чутки знали би, що кромі Мікльошича самостійність руско-українського народу доказали учені (між ними і російські): Максимович, П. Лавровський, Бодяньський, Потєбня, Житецький, Пипин, Спасович, Шляйхер, Лєскин, Ягіч, Говеляк, Тальві, Гінес, Фр. Міллер і н. Але для Курилки-журналиста дослїди сих учених — то темна вода во облацїх; він про них ніколи не чував. Ну, а з такими „мудрецами“ нема що богато говорити, хіба їм порадити, аби ніколи не вікривали рота, бо все говорять дурниці.

*

Варто було читати, що писали тутешні часописи про наше віче з 26-го мая. Всі справоздавці бачили на вічу около 400 селян, так як ми писали, навіть редактор *Бук. Вѣдомостей* нарахувив 300 селян (мусів же хоч сотню урвати), лише *Бук. Post бар.* Мустаци бачила всего сто селян, кромі того видумала брехню, що на вічу юдже-но против жидів, і по глупому накиннула ся на п. Пігуляка, кажучи, що з причини віча дарував ученикам годину хемії, з чо-го ті були раді. Коли-ж дирекция реальної школи післала спростованє, що віче цілком не перешкодило науцї, *Бук. Post* відкликала свою брехню — і сумліне баро-

Кілька слів

про руский народний театр.

Хто знає ближе акторське жите, та ще до того жите тої сірої громади провінціональних, вандрівних акторів, той не може оперти ся переконаню, що штука акторська єсть тільки ремеслом... щось в роді покоевого малярства. Молодий актор з початку накрапляє стїни фарбою, або пробує вільною рукою робити кошляві, нерівні арабески. Але незадовго він покидає тї змаганя, а вирїзує собі так звані в покоевім малярстві взірці „патрони“, котрі єму упрощують і удекшують роботу. Тоди бере після потреби історичну, чи сучасну народну або салїонову, чи драматичну, чи комічну патрону і давай мазати пензлем по стїнах. Ба, иньший актор зладить собі одну однісеньку патрону і тою всюда маже без ріжницї — в єю да в і н той сам один!

Тільки дуже рїдко підносить ся покоеве малярство до висоти малярської штуки, тільки дуже рїдко не обнижає ся драматична штука до акторського ремесла.

Наш руский театр вандрівний і наші актори не становлять певно винятку. Але чи треба до наших чудових народних узорів богато, щоби они бавили око і викликували артистичне вражєне — чи треба богато до наших народних драм? Живість красок, симетрія в укладї, єсмїлість помислів і рїзнородність плянів — то суть

черти наших взорів народних і наших драм народних.

Але для нас важний наш театр не тільки з артистичного боку. Крім того, що народне тло піддержує гру акторів і упрощує средства вистави, важне оно своєю демократичною тенденцією. Мужик стає осередком акції на сценї. Єго одежа, хатня обєтанова, сїльські звичаї і забави, буденні мужицькі відносини житя і чоловік в тім окруженю зі своїм чутєм, своїми надїями і заводами, своєю любовю і ненавистю, з своєю чеснотою і проступками, налогами, єсмїшностями, і чесними поривами душі — все те, уняте в рамцї драматичної штуки, зближає кожного непоборимою силою до того мужика на сценї.

Але безперечно найбільше значїня має для нас театр через те, що він плекає живу мову та голосну пісню і несе їх в повній чистотї і красї між найширші круги єуспільности.

Загляньмо тільки до театральної салї. Тут сидить урядник-Русин на абонаментовім кріслі. В школах не вчили єго ще по руски, в урядї веде весь в чужій мові, в рускі товариства він мало заходить, дома має жінку — Польку... Решту досьпіває собі легко кожний. Єго голова посивїла перед часом, чоло зморщило ся, плечі похилили ся. Руске слово, руска дума, руска пісня лежать десь там тихо і скрито у кутку єго серця, припорошені порохом часу і злиднів. Нараз він тепер чує рїдну мову єсну, єсвітлу, чисту і сильну, як єсвіт сходячого сонця. Єго око палає дивним огнем, а ревні черти лица єсвдичать про душевну радїсть і одушевленє.

А зараз в першїм рядї сидить кілька офіцирїв. По вилогах пізнати, що належать до руского полку. Як раз запала куртина, а они звертають ся до свого товариша-офіцира, видко Русина, о виясненє незрозумїлих для них слів та звичаїв.

— Якже-ж вам подобаєсь моя матїрня мова? — питає ся Русин скінчивши виясненє.

— Чи се та сама бесїда, що нею говорять наші рекрути? — питають ся товариші замієць відновди.

— Майже та сама! Наша гордість в тім, що літературна мова засїляє ся невичерпаним жерелом народного говору.

— Се дуже хороша, звучна і мелодийна бесїда. У жовнярїв она не так виходить.

Певно, що наш застрашений і неосєвїчений рекрут не здобуде ся на євобїдну, звучну бесїду!...

Зараз за офіцирами засїли густою лавою Поляки-урядники. Видає ся їх більше, як на ділі є, бо поводять ся євобїдно, розмавляють голосно, єсмїють ся, жартують і цілій аудиторії надають пятно польськости. Розмавляють про гру акторів, про єслів і дивують ся звучности нашої бесїди.

— Се дивно — замїчає один — що в товаристві не почувєш нїгде такої чистої і красної рускої бесїди, як в театрї; наші Русини не вміють очивидно по руски.

На середнїм салї зїйшло ся кількох єсєсїдів-єсвятиеників та гомоняють тихо, подаючи собі взаїмно євої уваги.

— Я не жалую, що три милї єюда, а три

нівеке уже чисте, его спосіб борби оснований на етиці... Предивні тут звичай у волоскої праси; без сороба брешуть в живі очи, без сороба відкликають відтак брехню — у них то хліб насущний.

Бук. Вьдомостямъ віче також не подобало ся, очевидно лише тому, що его скликали пп. Стоцький і Пігуляк. Отже ширять всякі видумки про агітації учителів, п'ятику і т. п. „Щоби збаламутити людей, каже, назвала фонет. *Буковина* ті збори „народною радою“ т. е. іменем ідентичним з назвою нашого політ. общества *Народна Рада*“. Знов видумка! *Буковина* назвала ті збори тому народною радою, бо старе слово „віче“ — як ми пересвідчили ся — на Буковині мало хто розуміє, а відозву мали розуміти і селяни.

Учителям пришили *Бук. Вьдом.* притім таку латку, що їй наші вив. читателі, в значній частині учителі народні, повинні добре придивити ся. Написали так:

„Народних учителів не можемо також уважати членами новоерської „парти“, если не хочем новоеристів оскорбити(?!). Межи народними учителями єсть лиш мало людей незалежних і с характером, а ядро нар. учителів то по більшій частині студенти гімназій с підорваним счастем, люди без політичного характера, котрих типом може служити нинішній інспектор і головний учитель, мінявший (?свій) цвіт як хамелеон кілька разів в продолженні кількох літ. Над того рода людьми можна лиш сожаліти, а партия, котра числиться с таким „певним“ матеріалом, єсть очевидна річ, так само певною.“

Отсе маєте, панове учителі, комплімент, котрий запам'ятайте собі добре! Се пише так газета, котра — коли потрібно — підлещує ся вам, а в серці своїм носить пересвідчене, що з вас мало хто характерний чоловік. Такого закиду ще ніхто учителям не поважив ся зробити; так ніхто ще вас не маловажив!...

Від самих Чехів знаємо, що молодішецька партия стоїть переважно ческими учителями, — а щоб у нас щось подібне могло бути, на те в наших учителях нема характеру, се „непевний матеріал“. Красна похвала!... Але ми наших буковинських

руських учителів знаємо і думаємо, що скажемо їх пересвідчене, коли против такої клевети і понижування наших учителів запротестуємо!

Ціле дальше справозданє з віча в *Бурков. Вьдомостямъ* динше такою сліпою ненавистю супротив пп. Стоцького і Пігуляка, що та ненависть відбирає справозданню повагу, а читателеви охоту, вірити в него. Що та газета хоче таким способом борби досягнути — цілком не розуміємо. Із справозданя єї виходили би, що має закинути деякі хиби рефератам, але против самого змісту нічо (кромі реформи виборчої). Коли-ж в рефератах пп. Стоцького і Пігуляка були хиби, то чому справоздавець *Бук. Вьд-ей* не встав та не спростував їх? Адже ніхто не міг его спинити, сказати селянам свою думку, а за виказ дійстних помилок кожний був би ему вдячний. Тепер же виступати в газеті против рефератів, то виглядає на стріляне зза плота, а крім того оно ї не таке користне, як простованє похибок на самім вічу.

На вічу нашім про опікунів *Бук. Вьд-ей*, послів Тиміньского і Воляна, не сказано було ані одного злого слова; крім того ніхто ї не хоче спиняти їх Народну Раду, щоби устроювала також подібні віча для науки селян, не для будженя в них ненависти супроти тих або сих полісів, (і овшім! се була би реальна робота!) — чому-ж *Бук. Вьд.* задля чисто личної ненависти супротив аранжерів нашого віча зменьшують вагу его і осьмішують? Чого властиво хотять?

Та ба! У иньших народів журналістам каже почуте справедливости розбирати саму справу; у нас о вартости справи рішає се, хто єї підняв ся. Недалеко на такім возі заїдемо!

милі назад до дому мушу їхати — каже молодий ще сьвященик. — На чоловіка приходять нераз роспука і безнадійність у зносинах з нашим мужиком. Але як побачу его так на сцені в сьвітлі поезії, забуваю на все і знов кріплю свого духа на якийсь час.

А там на партері і на галерії правдиві ентузіасты нашого театру — там шкільна молодіж. За той короткий час, що театр з'їде до міста, уступає для неї все на другий план, а бути на кожнім представленю єсть амбіцією студента. Пісні і куплети з виставлених штук стають в устах навіть польскої молодіжи наймильшою розривкою. Молодість найчутливіша до вражінь — они в неї найсильніші. У неогного сьуть ті вражіня рішаючі на ціле жите. Він навчив ся в рускім театрі цінити руску мову, цінити руского духа і руский звичай.

Дальших груп не можна дочути, але видко, що всі живо заїтересували ся театром. І в тім то вага нашого театру, що він має на провінції ріжнородну публику, котра щоденно стикає ся з нашим народом і через театр набирає понятя про красу его бесіди, про его літературу, про его пісню.

Для тої публики треба би вибирати відповідний репертуар.

У Львові має руский театр відмінну публику, як через цілий рік на провінції. Тут приходять виключно руска публика на представлення нашого театру, по провінціоанальних містах (крім Перемишля) рускої інтелігенції менше, а театр

заповняє польска публика, війсковість, та інтелігентні жида.

У Львові через цілий рік є театр гр. Скарб-ка, де Львовяни мають нагоду бачити комедію, драму, оперу і оперету в безперечно красній обсаді на великій сцені, — отже жадають від нашого театру виключно народних штук, котрі становлять для них відміну і новість. Але на провінції нема театру роками, публика рада би кожного вечера бути і бавити ся в театрі. А оно стає ся просто неможливим і для найбільших любителів нашого театру, як видать вечер за вечером одного і того самого мужика на сцені.

Треба конечно ріжнородности репертуару, треба відновити на нашій сцені сальонову комедію і драму, треба ввести класичний репертуар, придбати кілька нових опереток або лекших опер і зачати вже раз поважну працю над нашими історичними драмами.

Тільки, що оно не так легко се перевести, як нам тут радити.

До сповнення того треба мати передовсім під рукою добрі драматичні твори.

В народнім репертуарі засіяла ся наша сцена українською літературою. Від трьох літ настала тут застоя, бути може, задля недостачі зносин з закордоном. Тільки преміювана на першім конкурсі галицького краевого виділу *Мужичка* має трохи більше счастья, але *Катря Чайківна*, хотая наділена першою премією, не могла собі здобути місця в репертуарі, як і *Марта* тої-ж самої авторки. Так само перенала Лисенкова

Ведене контролі

над громадскими касами позичковими.

Галицький виділ краєвий подає слідуочий комунікат: На послідній сесії соймовій звернула комісія громадска увагу сойму на обставину, що після виказів, предложених виділом краєвим соймові, — на жаль не повних з причини недостатку зі сторони кількох виділів повітових — в краю єсть майже 3.335 позичкових кас громадских, посідаючих близько п'ять і пів мільона зр. майна, що майно се побільшає ся відсотками річно о кількасот тисяч зр., що отже біднійша часть населеня рільничого краю, для котрої кредит гіпотечний за дорогий і неприступний, повинна в тих касах позичкових найти дешевий і легкий кредит, що однак ті каси виставлені на застоя і утрату капіталу, бо з різних сторін краю дають ся чути наріканя, що визичені капітали остають довго в руках тих самих довжників, котрі платять лиш біжучі відсотки, або котрим ті відсотки дописують ся до довжної суми.

В наслідок того домагає ся комісія громадска, щоби виділ краєвий точно розелідив справу і евентуально призадумав ся над відповідними средствами заради, а о результаті здав справу соймові. Виконуючи згаданє порученє, розіслав виділ краєвий до всіх виділів повітових обіжників, в котрім сконстатував на підставі актив. що переважна частина позичкових кас громадских повинть свою задачу відповідно там, де они остають під безнастанною і систематично зорганізованою контролею виділів повітових. Ся контроля лежить в тім, що урядникови виділу повітового велить ся перевірити що найменше один раз в році, при нагоді люстрації каси громадскої, звертаючи увагу передовсім на спосіб сплати капіталу і відсотків. Коли-ж згадані каси в переважній своїй частині, завдяки дійстній і некомптовній опіці репрезентаций повітових, відповідають своїй задачі, то не може бути сумніву, що і прочі каси можуть бути привернені до такого стану, щоби свою задачу сповняли.

Де лише о се, щоби репрезентаций повітові, в котрих повіті існують зле ведені позичкові каси громадскі, хотіли щиро і прихильно заїтересуватись і заопікуватись згаданими касами, щоби репрезентация повітова взагалі уважала розвиток інституцій позичкових кас громадских в своїм повіті одним з найважніших виділів, приналежних без сумніву по мысли §. 21 з. о репрез. повіт. до економічного заряду повіту, щоби зорганізувала на тій підставі систематичну контролю і не знеохочувалась пере-

опера *Уголена* задля дуже незручного лібретта і монотонної музики.

З галицьких авторів здобув собі др. Франко приступом узнанє широкої публики своїм *Украденим щастем* та на жаль его дальші твори мимо всіх гарних признак его таланту, не посідають тої сценічної цінкості і драматичної сили, що конечно потрібні для успіху.

Сальонову комедію і драму плекала давнійша дирекція антрепренерска на рускій сцені. Єї рухливість в тім взгляді в порівнаню до теперішньої роботи заслугоє на похвальну згадку. Толковали з польскої, з німецької, з російскої і з французскої літератури (ледво чи з оригіналів). Всі ті переводи, крім переводу д-ра Олесницького, відзначають ся таким поганеньким язиком, що неможливо виставляти би їх тепер в тім виді. З німецьких класиків є заступлений Шіллер і Лесінг невідатними толкованями та Молієр (*Скулар*). Дивним дивом не доторкнув ся наш театр ніколи Шекспіра, того геніяльного основателя новочасного театру, на котрім вчили ся і вчать ся всі цивілізовані народи. Під тим взглядом стоїть отже репертуар, а радше сказати, бібліотека нашого театру дуже по заду, бо і сей малий засіб, що єсть, треба би піддати основній ревізії, або наново толковати, щоби було придатне для сцени.

Дивним мусить отже видатись, що виділ львівської Бесіди не прийняв недавно тому толкована з Іуцкова „Урієля Акости“ тому, „що не відповідає нинішньому духови часу“. Бо коли-б навіть антисемітизм мав повну рацию, то було

понами, які походять з вкоріненого від довших літ лихого заряду місцевого. Після гадки виділу краєвого, до поборова сего для каси невідповідного заряду, виділ повітовий розпоряджає достаточними средствами в §§. 64 і 102 закона громадского і в законі з 19-го червня 1887 ч. 44 В. з. кр. о перейманю кас позичкових громадских в тимчасовий заряд повіту, а передо всім в інструкції виділу краєвого до того закона, виданий в порозуміню з намістництвом з 26-го вересня 1887 р. ч. 32 В. з. кр. з 1888.

Систематичною контролею, котра є не лише правом, але і обовязком репрезентації повітової з §. 98 зак. гром., зарадить ся — правда зразу повільно, однак певно і безсудивно — що не будуть залежати в ратах капіталу і процентах та що не будуть уділяти ся невідповідні позички.

Переняти громадску касу позичкову в тимчасовий заряд повіту, — на котрий в такім случаю переходить не лише обовязок стягати залежності, але і признавати позички в надзвичайних випадках, — не має ціли закрити сю касу. Бо після арт. III згаданого закона з р. 1887 і §§. 10 і 15 наведеної висше інструкції, переняте каси має ціль лиш її упорядкувати, а відтак она має бути віддана назад громаді в заряд. Так упорядкована каса при слідуєчій постійній контролі, повинна відповісти і відповідає своїй ціли, як се доказують численні приміри.

Щоби мати погляд на теперішній стан адміністрації позичкових кас громадских і на наслідки контролі рад повітових над тими касами, візав виділ краєвий виділи повітові, щоби предложили ему до трех місяців подрібні відповіді:

1) В який спосіб зорганізовані нагляд і контролі виділу пов. над цілостію фундаційного майна громадского, а тим самим і над фундаціями громадскими, а коли такої організації нема, то треба вияснити причину сего браку і заявити, коли репрезентация повітова до введення дійсної контролі приступить.

2) В який спосіб згадані висше нагляд і контролі були доси виконувані, с. е. чи висланем періодичних (кілько разів річно) постійних або лиш случайних комісій до кожної громади на місце, чи виділи повітові жадають від громад предкладати книг і рахунків задля їх провірення і переведення тим способом постійної контролі над адміністрацією громадскою, а іменно чи і в який спосіб веде ся контролі в дотеперішних позичкових касах громадских.

3) Який успіх принесла дотеперішня контролі виділів повітових над згаданими касами позичковими. В тій ціли мають предложити ви-

діли повітові дати по можности з послідного року: дотично стану кас взагалі, дальше стану дійсно стягнених в сїм році капіталів а окремо відсотків, стану залежностей в капіталі і відсотках, вкінці стану уділенних позичок, а заразом для порівняня, о скільки можна, такі самі дати з давніших часів перед введенем контролі виділів повітових, а коли би така контролі ще й нині не була, то з року н. пр. 1890. Виділи повітові мають також розслідити подрібно і виділови краєвому в згаданім речинци предложити, чи і о скільки годить ся з дійсним станом річи закид, піднесений комісією громадскою, що визичені з позичкової каси громадскої капітали довгі літа остають в руках тих самих довжників, котрі лише біжучі відсотки платять, або котрих ті відсотки дописують ся до давньої суми, та яких средств ужили доси виділи повітові до ухилення згаданого надужитя.

Зміст одержаних справоздань подасть виділ краєвий до відомости сойму і назве поіменно ті ради повітові, від котрих справозданя в означенім речинци не одержить.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 1-го червня 1896.

Цісарску санкцію одержав рішенням галицьким соймом закон, котрим управильняє ся правні відносини народних учителів.

Архикнязь Петро Фердинанд, котрий від минушого року служив при 41-ім полку піхоти, опускає завтра наше місто на все. Вчора відбув ся працьотний пир в офіцирскім касині, а завтра о 1/2 год. зраня відїзжає архикнязь до Відня. Враз з ним відїзжає також підполковник бар. Пеліні.

Поминальне богослуженє за бл. п. архикнязя Кароля Людвика урядили сьогодні черновецькі польскі товариства.

Іменованя. Судовими авскултантами в Галичині іменовані Мечислав Шефер, Йосиф Самуєлович і Олександр Григлевский.

Брідску торговельну палату хочуть перенести до Тернополя. На оногдашнім засіданю віденьского „кола“ польского поставив пос. Криницький внесенє, щоби завізвати правительство до перенесеня торговельної палати з Бродів до Тернополя. Внескоттавець мотивував се жаданє тим, що місто Тернопіль в послідних роках ви-

казало великий рух торговельний і розвиває ся дуже скоро. Вкінці рішило польске „коло“ се внесенє і постарає ся перевести его в діло.

Сими днями розпочнуть ся вступні роботи до будови електричного трамваю в Чернівцях. До 1-го листопада має цілий шлях, з виїмкою галузи до Прута, бути готовий і переданий містови до ужитку.

Шпіон Григорий Купчанко на бенкеті деншикарів в Москві, котрих з нагоди коронації царя зїхало ся кількасот, мав промову в імени буковинської Руси. Що він там говорив, не знаємо; але певна річ, що не о самостійнім житю нашім, лише о обединеню з Москалями. І так австрійский горожанин, знаний загально шпіон, з роду Русин, їде свобідно в Москву величати російскі порядки та роздобути гроша для себе. З якими намірами їздить він так часто в Росію, то видко із его автографованої відозви з дати: Відень 24-го квітня 1892 р., котру розіслав був по Росії з просьбою о гроші на агітацію. В тій відозві він писав виразно, що потребує грошей на закладанє в Австрії товариств, котрі би працювали против руско-народних товариств, і на ширене в Австрії тенденцій, прихильних Росії. В тій ціли видавав він тоді „Русску Правду“ і хотів скликати віча, а тепер видає „Просвѣщеніє“, в котрім для „науки“ селян подає портрети ріжних російских губернаторів та міністрів. Певна річ, що з нагоди коронації привезе споро рублів до Австрії і буде дальше малювати російских чиновників та дармо розсилати свое *Просвѣщеніє*. А може его в тій катастрофі в Москві удушили?... Цікава також річ, чи буковинскі преславні „консерватисти“ раді з такої роботи Купчанка? Чи може вирікають ся его? Най би сказали раз!

Страшне нещастє в Москві. Вчешні телеграми доносять о страшнім нещастю в Москві. Як оно склало ся, сего не можна доси знати, бо урядові телеграми приписують его случаєви. На Ходиньскій площі мали в суботу коло палати Петровского роздавати памятки з коронації, як пугарі, шапі, хустки на голову для жінок, пояси, медалі і т. д. Як звичайно, тиснув ся нарід — зібрало ся его більше як пів міліона, — аби скорше дістати памятку і при тім 1.138 людей удушило ся або тяжко поранило ся. Цар казав сейчас застановити всякі торжества коронаційні, виасигнував для кожної родини, в котрій хто згинув, по 1.000 рублів, а похорони нещасливих жертв відбудуть ся на кошт держави. Урядові телеграми заперечують, мовби тут заходила з гори уложена акція, а приписують все лише случаєви. Пізнійші телеграми мабуть вияснять все.

Черновецька рада міска не має якось щастя з деякими своїми членами. Приміром радний Пікер, з заводу маляр вивісок, інтерпелював оногди в справі достави шутру і скаржив ся, що шутер доставляють все ті самі люди, а коли зголосить ся якийсь новий доставець, то его так довго переслідують, поки не відступить від контракту. Коли би се була правда, то можна би розуміти обуренє р. Пікера. Але встает комісар магістратский і розповідає, що нові доставці шутра залягали з доставою за 1895 р. і опісля прийшли просити, щоби замість них доставляли дальше давні доставці. Коли сповнено їх бажанє, прийшов р. Пікер і дякував комісарєви за те, що їх вибавив з клопоту, а тепер той самий р. Пікер ще жалує ся на якісь переслідуваня. Видко, що ревність не все на місци і що р. Пікер добре зробив би, коли би казав собі перетолкувати латиньску приповідку: si tacuisses..., і єї послухав.

Звірську матір, котра кинула свое новонародженє дитя в потік Клокічку в Чернівцях, висліджено в особі 24-літної Ванди Фідлер. Она ще хора, тож відвезено єї до краєвого шпиталю, і повідомлено судову прокураторию о цілім випадку.

З нужди. В п'ятницю повідомив поліціант львівский комісаріят, що на старім кладовищу повісив ся якийсь незнаний чоловік. Комісія еконстатувала, що самоубійником є 46-літний Павло Гуль, батько шестеро дітний. Він до не-

би в тім аргументі тільки розуму, як коли-б нині через Менеліка не хотів італіянський театр гради Шекспірового „Отелло“, бо Отелло — мурин! Хотий той мурин, а Уріель жид, то прецінь поет вложив в них тільки загально людских черт, що они спонукують нас забути на чорну шкіру і на орлиний ніс.

Так само відкинув свого часу виділ Бесіди толкованє *Файрга*, одной з найлучших комедий Балуцконого хіба на се, щоби відобрати молодому акторови, котрий підняв ся тої праці, охоту до дальших змагань.

Не лишне пішло небіжчикови Стечиньскому з его толкованем Оффенбахівскої оперетки *Don Caesar*, котра тепер тішить ся поведженем на Скарбківській сцені у Львові.

А прецінь се річ зовсім природна, що в акторі розвигий *pervus dramaticus* не дасть ему у виборі штуки ніколи так завестись, як заводять ся люди, що стоять подальше від сцени.

Таким не конче щасливим вибором виділу Бесіди, єсть оперетка „Ямарі“ (der Obersteiger Zeller-a) так з огляду на коштовність гардероби, котра в иньших штуках не буде придатна, як і з огляду на неясне і неінтересне лібретто та на музику, що в мотивах надто запозичена з „Пташника“. Поминемо тут кілька иньших не удалих вистав, як „Марта“, „Камяча душа“, і и., котрі виділ припоручив до вистави, а котрі тільки доказали, що драму в читаню осудити тяжко, чи она здобуде собі поведженє на сцені, — а згадаєм про відновленє *Федька Острожского*. Ані завязком, ані характерами не стоїть ся тра-

гедия на висоті свого завданя. Замість інтриги — томлячі оповіданя, замість діл — виписані цілі статі в діялогах, замість чувства — фрази. Чому-ж лишають на боці драми Устияновича, в котрих поетичний, прекрасний язик і жар чувства ділаючих осіб покривають зовсім недостачі сценізації, котрі впрочім могла би легко режисерія усторонити?

В тім напрямі потреба багато стараня і праці, бо вже великий час, щоб розширити репертуар нашого театру. Наймарійша вандрівна польска трупа театральна виставляє на провінції, крім польских історичних штук, такі річи, як Шекспіра: Венецький купець, Присмирєне злісниця, Богато крику за нічо, Гамлет, Отелло, Лір; — Молієра: Хорий з привида, Скупар, Мізантроп; Шіллєра: Марія Стуарт, Розбійники, Інтрига і Любов; Ібзєна: Ворог люду, Упирі, Підпори суспільности; Судермана: Честь, Конєць Содоми, Борба метеликів; Гавігмана: Гануєя і и. Чому не могла би виставляти того руска театральна трупа? А коли зважимо, що назви тих веіх драм знані кождому освѣченому чоловікови, що молодіж гімназьяльна знає їх як не зі шкільної лектури, то з своєї домашньої, — то нема дива, що найплохійший театр робить касу на тих штуках і ставить себе више в понятю театральної публіки, як наш, що не може піднести ся до висоти класичної драми.

(Конець буде.)

давня був магазином при залізниці, а перед трьома тижнями його видалено від служби. Дармо шукав він служби через цілий час. Дома дошкудувала нужда з кожним днем більше, а чулий батько не міг слухати плачу дитин, котрі гинули з голоду. Сумний шукав він супогою і найшов его на гробі свояка...

Презенту на опорожнену парохію Зарванцю одержав о. Петро Білинський, гр.-кат. парох в Довжанці, тернопільського деканату.

Грім. Дня 28. мая с. р. ударив грім підчас бурі о 3. годині по полудні в трьох з поля йдучих людей з села Погорилівки. Передній з них, Теодор Чернопиский, упав, але по кількох хвилях встав. Задній, Василь Чернопиский, отець Теодора, підоймив ся з землі аж по одній годині. Третій же, 27-літній Василь Гуцул, умер на місці.

Цирк Сідоліого вже скінчив свої представлення в Чернівцях і хотів загостити до Львова, але львівська рада міста не дозволила на представлення з причин моральних. У нас в Чернівцях инакше судили!

Задля завтрішнього сьвята виїде слідуєче число *Буковини* в середу вечером.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Більрота-Гуссенавера у Відні

находить ся

в Чернівцях, уліци Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковського** в Чернівцях, уліци ратушева (дім Вішоффера). (3—100)

Телеграми „Буковини“.

З дня 1-го червня 1896 року.

Будапешт. Цісар приймає сьогодні вполудне австрійську, а пізніше угорську делегацію. У своїй відповіді на промови президентів висказав свою щирю подяку за докази вірної преданности з нагоди найновішої утрати в цісарській родині. Відносини Австро-Угорщини до всіх держав остали ся найприятніші, а доказом сего суть численні щирі бажання чужих суверенів і президентів держав з нагоди торжества угорського тисячліття. Дальше сказав цісар: Рішуче і свідоме своєї цілі постутоване тридержавного союзу у всіх важних, доторкаючих європейських інтересів, справах богато причинило ся до того, що не закаламучено європейського мира помимо деяких розривів на Балкані. В тім взгляді найшли старання мого правительства в порозуміню з нашим випробуваным союзником, симпатичну підпору у всіх великих держав. Они вказали, головню що-до удержання status quo на балканськім півострові, таку однодушність, що по ній можна надіяти ся дальшого мирного розвитку міжнародних відносин. Не менше важним для усталення тих відносин є признанє болгарського князя его суцереном. З щирим співчутем слідило події на африканськім полі битви, де армія нашого вірного союзника удержала в тяжкій борбі з сильнішим що-до чисельности противником честь італійської хоругви. Дальше спісмував цісар в своїй промові докінчене робіт

при регуляції Дунаю в сім році коло З лізної Брами і сподіє ся по них добродійного впливу на торгівлю і рух, котрих скорий розвій правительство підпирає всіми силами. Военна управа жадає сим разом такої самої суми більше, як минушого року. Організація і узброєне військо і военной маринарки постунає після програми наперед: в Боснії і Герцоговині розвивають ся відносини цілком правильно. Цісар закінчив свою промову бажанем як найліпшого успіху роботи делегацій.

Літературне Товариство „РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях,

уліци Петровича число 2,
має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану
Омелянном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7
разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством
„Просьвіта“, а виконана в літографічнім закладі
Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домітства і забави. Виходить в Рогізні щомісяця. Передплата, платна в Рогізні, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізні, почта Садагура.

В редакції можна ще дістати давні рочники *Добрих Рад*.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einlauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, siehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Памятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Повідомлене. Маю честь повідомити, що дирекція товариства *Дністер* у Львові іменовала мене своїм агентом на Чернівці (повіт судовий) і окрестність. В справах забезпечень від огню будинків мешкальних і господарських, церков з урядженем, знарядів домашних і господарських (возів, плугів і т. п.) худоби, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнелю Салабан*, агент „Дністра“ в Чернівцях, уліци Пумнула ч. 25.

„Дністер“

товариство взаїмних забезпечень

у Львові уліци Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Виреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних забезпечень в Кракові, котре дає як найкращі умови і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладни до опроцентования по 5 процент. Гваранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтагає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

ДР. ОЛЕКСАНДЕР КУЛАЧКОВСКИЙ,

оборонець в ділах карних,

● у Відни I, ●

Salvatorgasse 12, I. Stock.

3—3

I. Рехенберга книгарня і папірня в Чернівцях, уліци ратушева 23. Поручаю ся до доставлюваня руских книжок і газет. Маю великий склад руских книжок для всіх шкіл. Прибори до писаня продаю по найдешевших цінах. Для шкіл народних особливо користні услівя.

11—12

I. Рехенберг.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галіна, сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волі. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

